

חולין דף נ"ח

הגמרא ממשיכה לדון אילו סימנים יש לזהות ספק טרפה. והביאה שלרובן שמעון בן גמליאל משבחת והולכת בידוע שהיא כשרה, מתנוונה והולכת בידוע שהיא טרפה. כעת מביאה הגמרא, שרב אחא בר יעקב אומר, הלכה: טרפה יולדת ומשבחת.

דיני ביצי טרפה אמר אמימר, ביצי טרפה, אותם שהיו במעיה בשעה שנטרפה כולן אסורות שעמה נטרפו.
מכאן ואילך, היא והזכר גורמין להם שיבאו, ודבר שאיסור והיתר גרמו לו שיגדל ומותר. הקשה רב אשי לאמימר רבי אליעזר ורבנן החולקים בולד בהמה טרפה, שוין בביצת טריפה שאסורה מפני שגדלה באיסור. משמע כל גידוליה באיסור? שם היא מעצמה מתחממת בארץ ויולדת, ורק דבר אחד גורם הוא. שואלת הגמרא, שנעמיד בביצים שהיו במעיה שנטרפה? עונה הגמרא שהיה לו לכתוב 'גמרה'. שואלת הגמרא האם הם נחלקים ב'זה וזה גורם', והרי שנינו במשנה בתמורה, ולד טרפה, רבי אליעזר אומר לא יקרבו לגבי מזבח, ורבי יהושע אומר יקרבו. ונחלקים בשנטרפה ולבסוף עיברה רבי אליעזר סבר 'זה וזה גורם' אסור, ורבי יהושע סבר 'זה וזה גורם' מותר. ואם כן היה להם לחלוק בהדיוט ולמה נחלקו רק לגבוהה? עונה הגמרא, להודיעך כחו של רבי יהושע שאפילו לגבוה מתיר. שואלת הגמרא, שיחלקו בהדיוט, וישמיעו את כוחו של רבי אליעזר שחולק ואפילו להדיוט אוסר? עונה הגמרא, שעדיף להשמיע כח של היתר. 'ומודים בביצת טרפה שאסורה' באופן של ספנא מארעא, שיש רק גורם אחד.

למ"ד טריפה אינה יולדת אין ביצים אומרת הגמרא, שרב אחא סבר כרב אחא בר יעקב שאמר לעיל 'הלכה: טרפה יולדת',
ולכן מעמיד את אמימר שביצים של טרפה ודאית מותרות במה שמתרבים לאחר שנטרפה. רבינא חולק על רב אחא בר יעקב שטרפה לא מולידה, ולכן מעמיד את מה שאמר אמימר בספק טרפה. שאמר אמימר, ביצי ספק טרפה, משהים את מה שהיו טעונים במעיה בזמן שנטרפה. אם

חזרה ונטענה ביצים נוספות, אינה טרפה והראשונות מותרות. ואם לאו, אסורות.

הקשה רב אשי לאמימר, ומודים בביצת טרפה שאסורה מפני שגדלה באיסור. הרי שגם טרפה נטענת? אמר לו שם מדובר במה שהיה טעון במעיה בזמן שנטרפה. אם כן לא היה צריך להיות כתוב 'גדלה' אלא 'גמרה'? אמר לו נשנה 'גמרה'. שאלו והרי מצינו במשנה, ולד טרפה: רבי אליעזר אומר לא יקרב לגבי מזבח, רבי יהושע אומר יקרב. ולכאורה חולקים כשעיברה ולבסוף נטרפה, שהרי טריפה אינה יולדת. רבי אליעזר סבר 'עובר ירך אמו הוא', והרי הוא כאחד מאיבריה. ורבי יהושע סבר, 'עובר לאו ירך אמו הוא'. שואלת הגמרא, שיחלקו בהדיוט, וישמיעו את כוחו של רבי אליעזר שחולק ואפילו להדיוט אוסר? עונה הגמרא, שעדיף להשמיע כח של היתר. ומודים ודאי בביצת טריפה שאסורה, ב'שיחלא קמא', שכיון ואגודים בה נחשב כגופה.

ולהלכה הבדיקה בספק טריפה: בזכר אם שהה שנים עשר חדש ודאי לא נטרף, ובנקבה כל שאינה יולדת.

זמן חיי זבוב וחיה שאין בה עצם אמר רב הונא, כל בריה שאין בו עצם, אינו מתקיים י"ב חדש. אמר רב פפא, מדברי רב

הונא נשמע, שמה שאמר שמואל, קישוא שהתליע בעודו מחובר, אסורה התולעת באכילה. שכיון והתולעת מהלכת בקישוא כשהוא מחובר בקרקע נחשב "שורץ על הארץ". ומביאה הגמרא מעשה³⁸⁸, בתמרים שבכד שהתליעו, ואין ידוע אם במחובר אם בתלוש. לאחר י"ב חודש התירו שאם התליע במחובר לא היו חייס עד עכשיו. אמר רב, זבוב שנקרא 'בקא' לא חי יותר מיום אחד, וזבוב לא חי יותר משנה. אמר רב פפא לאביי, והרי אנשים רגילים לומר שבע שנים מרדה הזבובה בזבוב, שאמרה לו 'ראיתי את בן מחוזא שרחץ במים והתעטף בסדין ומצצת ממנו דם ולא אמרת לי', הרי שחיים יותר משנה? אמר לו, ולטעמך שהבאת ראיה מפתגם אנשים, כיצד תפרש מה שאומרים 'משקל ששים

מנים ברזל תלו לזכוב בפטיש³⁸⁹, באיזה גודל גופו שנסביר זאת? אלא שהפתגם מדבר לפי משקל שלהם, כך כאן מדובר בשבע שנים לפי זמן חיותם, אבל לגבינו אין הם חיים יותר משנה.

יתר וחסר ביד כשרה וברגל טרפה מביאה הגמרא ששנינו במשנה בבכורות לענין מומים, בהמה בעלת חמש רגלים, או שאין לה אלא שלש הרי זו מום. אמר רב הונא, מה שרק לגבוה אסרו ולהדיוט התיירו, זה כשחסרון זה כשיש לה רק יד אחת או שלש ידים. אבל חסר ויתר ברגל טרפה, שאומרים 'כל יתר כאילו הוא נטול'. מעשה בחיה שהיה לה שתי מעי עיוור. הביאווה לפני רבינא וטרפה שכן אמר רב הונא שכל יתר כחסר. אולם אם הנוזלים עוברים ביניהם סימן שזה נחשב כאחד וכשרה.

נמצא קנה מיותר מבי כסי להמסס ומעי בהמה טרפה ובעוף כשרה מעשה בבהמה שנמצא קנה בשר שיצא מבי כסי להמסס. סבר רב אשי להטריפה. אמר לו רב הונא מר בר חייא לרב אשי, כל החיות שבחוץ יש להם כזה. עוד מביאה הגמרא מעשה ההוא שנמצא קנה בשר שיצא מבי כסי לכרס. סבר מר בר רב אשי להכשיר, כמו שהכשירו במקרה הקודם. אמר לו רב אושעיא, האם כל המקרים שווים? היכן ששנו להתיר מתירים. והיכן שלא שנו, נחשב כאילו יתר, וכל יתר כאילו חסר ובבני מעיים חירון פוסל.

שני בני מעיים שיוצאים מהקיבה העיד נתן בר שילא ראש הטבחים של ציפורי לפני רבי, על שני בני מעים היוצאין מן הקיבה זה בראשה וזה באמצעה שהיא טרפה, וכנגדן בעוף כשרה שמזדמן בעוף כזה³⁹⁰. במה דברים אמורים? שיוצאים בשני מקומות, אבל יוצאין במקום אחד סמוכין זה לזה, וחוזרין ומתחברין בתוך רוחב אצבע כשרה. ונחלקו בזה רב אמי ורב אסי. אחד אמר כשרה רק אם חוזרים ומתחברים. ואחד אמר, אף על גב שלא חוזרים ומתחברים. שואלת הגמרא, למי שסובר ש'אף על גב שלא חוזרים ומתחברים', מהו

389 כלומר: הוי זהיר בו, שנשיכתו כבודה. רש"י.

390 וי"מ שכל עוף – דרכו כן, משום דמן הזפק ועד הקורקבן – קנה של מעיין אחד, והוא קרי 'בני מעים', ובראש הקורקבן יוצאין בני מעים גמורים. רש"י.

'עד כאצבע'? עד כאצבע מלמטה, סמוך לנקב הרעי מתחברין, כדי שיהא הרעי יוצא ממקום אחד.

נוצה נחשבת כעור

אמר רבי יוחנן, רבי יהודה ורבי ישמעאל

אמרו דבר אחד, שנוצה נחשבת כעור. רבי

יהודה במה שאמר שאם ניטל נוצתה טרפה כגלודה שניטל עורה. רבי

ישמעאל במה ששנינו במשנה, רבי ישמעאל אומר, הנוצה מצטרפת

לכזית לפגל בחטאת העוף, אם מלקה על מנת לאכול כזית בין נוצה

ועור ובשר חוץ לזמנו. אמר רבא, מי אמר שהם סוברים כשני. אולי

רבי יהודה רק לענין טרפה אומר כן, שאין מה שמגין עליה. אבל לענין

פגול, סובר כחכמים שראוי לאכילה. ועד כאן לא אמר רבי ישמעאל

אלא לענין פגול, אבל לענין טרפה לא נחשב למגין³⁹¹.

391 תוספות ד"ה הנוצה מצטרפת. פ"ה לענין פגול, וגריס 'אבל לענין פגול – כרבנן סבירא ליה'; ור"ת אומר שהוא משנה בטהרות (פ"א מ"ב) 'הכנפים והנוצה מטמאות ומיטמאות ולא מצטרפין; רבי ישמעאל אומר הנוצה מצטרפת' פירוש מצטרפת לכביצה: דשומר הוא, ותנן במסכת עוקצין (פ"א מ"א) 'כל שהוא יד ואינו שומר – טמא ומטמא ולא מצטרף; שומר אפילו שאינו יד – טמא ומצטרף'; והשתא מייתי ראייה מדחשיב ליה כשומר לבשר, אלמא הוי כמו עור, וכשניטלה – כאילו ניטל העור, דהוי 'גלודה', וטרפה; ורבא דחי: עד כאן לא קאמר רבי יהודה אלא לענין אגוני, אבל שומר לבשר לא חשיב: שאין רגילות להצניע העוף עם הנוצה, שלא יתלכלך, ועד כאן לא קאמר רבי ישמעאל אלא לענין טומאה, דחשיב 'שומר', אבל לענין אגוני – לא מגין.

